

U d k a n t

L i t t e r a t u r t i d s s k r i f t
2 # 2 0 1 6

Bidragydere

Dennis Gade koefod

Katarina Lewkovich

Emilie Foli

Laus Strandby

Vagn Remme

Henning Mortensen

Majbritt Willumsen

Ulrikka S. Gernes

Arne Herløv Petersen

Mikael Josephsen

F. P. Jac

Jørgen Nørgaard

Hans Karup

Erik Jakki Damgaard von Lühman

Lars Bukdahl

Klaus Lynggaard

Mogens Davidsen (3 illustrationer s. 17, 29 og 39)

Tak til John Allan Borgels for mageløs forside, og Mogens Davidsen for lige så mageløse tegninger. Samt det ikke før publicerede digt af F P Jac, det er et scoop. Og så selvfølgelig til forfatterne. Tak til psykologfirmaet Damy Hahn, Forlaget Fuglekøjen, Forlaget Anarki samt en masse anonyme bidragere.

I ved hvem I er. Vi gør i hvert fald.

Vi er vildt stolte af dette nummer.

Vagn Remme, Mikael Josephsen (ans), Jørgen Dissing Nørgaard.

Bidrag til uDkAn t modtages på mobilpay 25750943

Bank 0815 8650204531

Tekstbidrag sendes til redaktionen:

udkant@youmail.dk

I n d g a n g s b ø n

Ode til John Allan Borgels' omslagsillustration

Journalisten trækker sin pik frem og stikker den op i hovedet på en flygtning og spørger, hvad følte du, lige da du krydsede grænsen, hvordan oplevede du det. Jeg har selv gået med, siger journalisten til kameraet og stikker sin pik ind i hovedet på flygtningen, og det var megahårdt at gå så langt, så jeg kan godt forstå, journalisten smiler, hvis flygtningene også synes det er hårdt.

Mens orkesteret

gnider sig i
følelsen og
kommer
ud over
facebook

Politiet på motorvejen trækker sin knippel frem og kører den frem og tilbage i halsen på pigen, der prøver at brække sig, men

politiet bliver ved og fotograferne er så glade for at hele motorvejen er overbelyst af solen, så de kan få det hele med. Hver en hudfold, hver en fortykket blodåre, og glansen af kniplen og hvordan den slider billedet af pigen op.

Mens orkesteret
spiller pik på
instagram

Og publikummet står på broerne, hepper og jubler og sprøjter beton og sæd ud over pigen og betjenten.

Mens orkesteret
skriger
længere
dybere
hårdere

Og så er det, at grænserne skal lukkes, så er at det, at de sviner, og så er det at de andre svindler, så er det at de andre dræber, så er det de andre voldtager, og så er det de andre planlægger vold, og så er det at de andre er her mens de venter på et telefonopkald så de kan gå i gang med deres terror.

Mens orkesteret hyl
vi vil også føle den voldtægt
vi vil vide hvordan det er
se det i dine øjne
så vi har en grund til at lukke grænsen

Og journalisten, aka hvermand, kommer, lægger sig på ryggen, sprøjt dine følelser ind i mig, gennemføl mig, så skal jeg nok formidle det alt sammen i liderlige vendinger, så jeg kan mærke,

at dine følelser også er mine følelser, at vi er et flertal af fælles følelser, og flertallet heiler til flertallet, så ved vi hvem vi er, så ved vi at denne verden tilhører os, og selvom du lever i denne verden er den ikke til for dig.

Mens orkesteret
finder noget du kan pille dig selv i fissen over
i dit suspekte
middelmådige
faktaløse
gennempulede
demokrati

Pik op i dig fuck dig, råber Jonny fra Ålborg, stryg violinen dunklere, kein vogel singt mehr, og totusinde liter gas sprøjter du ud over menneskemængden med din rambuk.

Og orkesteret
bukker takker
og
din racisme begynder i min glemsomhed.

Dennis
Gade
Køefod

Dueodde

Jeg legede som lille til og med Turistvej i Snogebæk, der boede min ven Troels. Den lange vej ind i fyrreskoven og det dengang begyndende sommerhusområde var grænsen for mit barndomsland.

Nu kommer vi kørende fra Rønne. Vi er sent på den. Børnene glæder sig til at lege et uvant sted. De spørger til de andre børn; Egil og Gertrud.

Jonas og Ellens sommerhus ligger i den for mig næsten fremmede del af Dueodde, længst væk fra Snogebæk, på grænsen til Sømarken.

En gang cyklede jeg med nogle venner til fyrtårnet og campingpladsen. Vi skulle finde bunkerne fra 2.verdenskrig og male grafitti, men det lykkedes os aldrig at få maling på betonen. I stedet mødte vi nogle jævnaldrene vi badede med.

Jeg husker de voksne sagde at stranden ved Dueodde var farlig. I hvert fald farligere end den jeg boede ved på Balka;

hestehuller og strømmen rundt om det yderst af spidsen.

Øens næse.

På Googlemaps ligner selve odden et stykke med hudsygdom. Det er fraværet af træer, der gør det. Sandet der trænger i gennem den stride bevoksning på klitterne.

Eller et pludseligt snelandskab i sommervarmen.

Jeg og Kennie kørte ræs i min mor og fars Mazda på Strandvejen, der ligger som en rygrad i landskabet. Ud fra den stritter alle de små grusveje. Vi var engang oppe på lige omkring 210.

Tomheden i det landskab når det faktisk er vinter.

Sisse trækker til venstre og overhaler endnu en der kører 50.

Det nu nærmest overfyldte landskab.

Det er sommer.

Øens rytme. Øen er en beholder der fyldes op med varmen og tømmes med kulden. Turisterne er vores tidevand.

Jeg holder enormt meget af den bevægelse i menneskestrømmen.

For mig er pejlemærkerne på denne del af øen Pederske, Lyttetårnet og Poulsker kirke. Fra Pedersker, da jeg var barn, og bussen kørte ud af byen igen, vidste jeg, jeg snart var hjemme. Lige efter ved Poulsker Kirke, kunne jeg se de første huse med mine venner i.

I dag bor min søster ikke så langt derfra.

Lyttetårnet har altid mindet mig om at nogen var her før mig. Den slags huskesedler har jeg fyldt landskabet med gennem de år jeg har boet her; Stenbrudene, Louisenlund og Nexø Havn er nogle af de vigtigste for mig.

Dueodde er lige før jeg er hjemme.

Jonas vinker fra bag den enorme rude ud mod indkørslen i sommerhuset. Vi krammer og taler som det første om at hele området ligner noget fra Star Wars, accentueret af den grå eternit i konstruktionen af bygningen. Ungerne vælter ud af bilen, men rammes af generthed; stirrer som kun børn kan.

Et ufravigeligt blik der er adskilt fra almindelig høflighed.

Jonas er fra Nexø, men han har også hjemme her.

Barndommen i sommerhuset.

De kalder det troldeskoven, men det er familieorienteret, helt nyt og Ellens påfund. Ellen er fra Vejle.

Ungerne mødes og løber ind mellem træerne og de tilgroede klitter.

For Jonas og jeg er de lokale områdebetegnelser vigtige. Vi taler om, hvor Dueodde slutter og Østersømarken begynder. Jeg tænker nu, efter jeg har zoomet ind på Googlemaps, at det ville være naturligt, hvis det var Øle å der satte den grænse.

Jonas er en af de få jeg kender der helt uironisk faktisk er stolt af at være fra Nexø.

Vi pakker ud.

Selv om jeg prøver at holde samtalen fast på Dueodde er det som om at den hele tiden søger ud på øen. Det er meget kendetegnende for sommerhusområder, synes jeg, som om de ikke kan hvile i sig selv.

Vi dækker op til frokost.

Ellen og Jonas har hentet fisk fra røgeriet i Snogebæk.

Der er brød fra bageren i Nexø.

Ungerne leger i sandet, der grænser helt op til sommerhuset fundament. De stabler små pyramider af de mangen kogler.

Jeg er vokset op med fyrretræer. Jeg har skrevet om dem hele mit voksen liv. Jeg kan lide at se mine to mindste rode med dem; som om noget af den jeg er smitter af på dem uden at jeg

kan bestemme over det.

Asta, min ældste, har sat sig med sin telefon. Igennem ruden er hendes genskin forskudt fra hendes krop og jeg har lyst til at tage et billede af hende og det.

Senere skal vi på stranden og det at vi skal det er med til at give hele huset, hele området et provisorisk formål. Det er et sted hvor fraværet af dagligdag er tilstræbt. Jeg tænker på de mange store sommerhusområder på som alternative samfund; noget der er adskilt fra de egentlige bysamfund på øen. Husene her er som oftes i pænere stand end gennemsnittet på resten af øen.

Der er langt fra Dueodde til Pederske.

Sisse har sat sig i en solstol. Det falder hende naturligt at være der. I hendes familie har de et sommerhus på Nykøbing Sjælland, hvor hun kom hele sin barndom. Træerne der er mere spredte. Lyset mere gennemtrængende. Minder nærmest mytologiske i deres karakter.

*

Jeg er mest til at bade fra klipper, det kommer sig nok af at være vokset op på en strand. Men jeg elsker sand; det at det er sedimenter fra resten af øen. Som om at store dele af vest og sydkysten er aflejringer fra resten af øen; en slags skæld fra grundfjeldet. Jeg har slået det op mange gang, fordi det virker så voldsomt, men det er rigtigt; sand er enkelkorns mineraler eller bjergartsfragmenter. Der er tale om forvitring og erosion; et forfald der gør træerne, skovbunden og den sparsomme be-

voksning på klitterne til øens sidste bastion inden den langsomt overgiver sig til Østersøen.

Det smukke i når skovbrynet, som her, næsten når ned til vandkanten; det dramtiske skift mellem elementerne, der på en eller anden måde er fraværende, når stranden er bred.

De største af ungerne er med Sisse ude på anden revle. De leger i bølgerne.

Sandet fyger omkring Karl på stranden. Det ligner at han bevæger sig fremad i legen; sandet som fartstriber i en tegning. De døde træer der har fået slebet barken af og ligger som knogler fra enorme dyr. Jeg kan mærke varmen fra solen der er gemt i sandet. Nu kommer Sisse op og det er min tur til at bade.

Jonas peger ned af stranden, der ligger Jomfrugård.

Vi griner af nogle tyskere der insisterer på at have et vindsegl stående selv om det hele tiden vælter. Mennesker er territoriale. Ofte er grunden omkring sommerhusene hegnet ind med ståltråd bundet ud mellem jernspyd.

Stranden er et tomt landskab og vi fylder det op med os selv.

Sådan er det også med sommerhusområderne.

Måske er det i det hele taget sådan med mennesker og naturen; at vi faktisk betragter den som noget tomt, som vi så kan fylde op med lige det vi har med i os selv.

Sisse bryder sig ikke om den del af mig; at jeg ikke bare kan være til stede uden at skulle forklare vores forhold til stedet. Det er også hendes ide at vi selv skal få råd til at købe et sommerhus på Dueodde. Fordi hun kan være der uden at tænke over det. Afslapning.

Nu fryser de mindste.

Gertrud krammer sig til Ellen med et håndklæde viklet stramt omkring den tynde krop.

Drengene er ikke til at få op.

Jonas kalder sammen Sisse.

På vej tilbage viser Asta mig en enorm gryde hun fandt sidste år. Hun forsvinder ned i den; det er som om at landskabet sluger hende, og det får mig til at bestemme mig for, at jeg gerne vil være med til at købe et sommerhus i Troldeskoven.

Det giver mening, sådan; et landskab at forsvinde ind i, uden at der er noget formål med det at forsvinde.

Jeg kan godt lide feriebilleder, fotografier. Det er jo som om tiden er gået i stå, og hvem kan have noget i mod det.

*

Vi drikker kaffe og spiser kage. Vi taler om Nexø. Ellen håber sådan at det opsving der også er på øen snart vil komme byen til gode. Jeg tror ikke på det. Byen er alt for stor, der er alt for mange huse til at hele byen sådan kan løftes.

Jeg tænker at affolkningen også skal kunne ses samlet et eller andet sted. Vi taler om den enorme havn. Jeg har det med at omtale den som et åbent sår på øen; sandstenskysten op til fra Balka ligner også sårskorper. Det kan Ellen ikke have. Jonas kærlighed til byen er smittet af, og det er ikke en hemmelighed at jeg ofte er urimelig på andres vegne.

Så taler vi om lyset.

Det er Sisse, der påpeger måden sommerhuset er tegnet på. De fire enorme vinduespartier der er vendt mod hver deres verdenshjørne.

Skyggerne fra møblerne over klingerne.

Børnene der løber rundt der ude som på en scene.

Jonas siger at lige det, lyset, får sommerhuset til at leve langt ud på foråret, næsten ind i vinteren. Jeg kan godt lide at han besjæler huset.

Solen lige over trætoppene fylder lyset med uendeligt mange små skygger uden at slå det i stykker.

Karl græder og jeg rejser mig og går uden for.

Det er Jonas onkel der har tegnet huset. Lige over for, bag en mindre klit, ligger der et magen til der også tilhører familien. Jonas tipoldefar var den første folkevalgte borgmester i Nexø og havde Martin Andersen Nexø ansat på gården. Han var faktisk en af de få bornholmere Martin talte godt om. Den ene lille anekdote efter den anden, der binder familien til øen. Jeg tænker på om de kollektivt kan huske hvornår de kom til, eller om de bare altid har været her.

Karl har rejst sig selv.

Jeg henter kaffe.

De grønne farver i littografierne af Carl-Henning Pedersen nærmest vælter ud af rammerne.

Ellen tager et af mange billeder op igennem træerne og ligger det på Instagram.

Himlen her er helt særlig siger hun. Jeg får ikke sagt at jeg ikke kan se forskel. For mig er det først når lyset rammer at det får sin karakter.

I mørket drikker vi champagne, hvilket virker villet; nu skal vi satme slappe af. Det var min ide og jeg bliver små fuld og det er alt sammen herligt. Jonas og Ellen overvejer at flytte til øen.

Sommerhusområderne vokser. I takt med helårsstatusen bliver fjerne fra husene i byerne smelter det hele sammen.

På et tidspunkt må der blive fyldt.

Dagen efter er solen endnu skarpere end dagen før. Vi triller langsomt ud af skove til Strandvejen. Sisse peger de huse ud hun godt kunne tænke sig.

Jeg er fyldt op og nikker bare, når hun siger noget.